

CONDAMNAREA LA FOAME: PROGRAMUL DE ALIMENTAȚIE ȘTIINȚIFICĂ A POPULAȚIEI

Circula în anii de început ai regimului un banc despre esența relației politice dintre Stalin și poporul rus. Între programul ideologic și adevărul individual al acțiunii recomandate, „țarul roșu” decelase trei posibile situații: 1. nu știi? te învățăm; 2. nu poți? te ajutăm; 3. nu vrei? te forțăm. Nu se șiau nici activiștii, trimiși în sa cu munca de lămurire pentru cote și colectivizare, să-l „citeze” pe Stalin. Vrei nu vrei, n-ai de ales - ars politica stalinistă era astfel deplin comprehensibilă.

Dar Stalin n-a îndrăznit să-i oblige pe ruși la norme „raționale” de reproducere, consum alimentar, energetic și de apă, așa cum a făcut Ceaușescu.

Apostol și demiurg

Stalin avusese 29 de ani puterea absolută, iar Ceaușescu cu cinci mai puțin. În ansamblul biografiei sale, liderul României apare mai rupt de normalitate. Relația sa cu ceilalți fusese mai de timpuriu viciată decât a mentorului sovietic. La 11 ani era deja un copil de pripas în Capitală. Adolescent cu școală puțină și proscris de inchoisare, decolase direct în vârful piramidei sociale. Căci Ceaușescu fusese, printre altele, responsabil cu îndrumarea și controlul activiștilor de teren înainte de instalarea regimului. De la 26 de ani, câți avea în toamna lui 1944, se identificase frenetic cu apostolatul raiului pe pământ.

Când dobândise întreaga putere, i se mai domolise credința: viltorul promis nu-l putea vesti pe curând. În ani-i-au tot judecata otrava linguşelii celorlalți, aerul rarefiat din singurătatea înălțimii, iluzia veșniciei regimului comunist și a poziției de pion în politica mondială... Nu mai era apostolul lumii noi, se închipuia chiar demiurg! Un zeu intangibil, diferit de suptu, ca ziua de noapte. Din măturile apropiatilor săi poate fi înțeleasă și relația sa cu poporul. Cu înțeașă scriitorului și cunoașterea sprijinului ce i-a fost lui Ceaușescu în chestiuni de ideologie și propagandă,

Ceaușescu a impus „programul rațional de alimentație”. La vizitele de lucru însă, erau prezentate produse „din belșug” FOTO: Arhivele Naționale

a descris-o Dumitru Popescu în memoriile sale. Poporul a fost și a rămas întotdeauna „fiul minor al lui Ceaușescu”, afirmă memorialistul. Desigur, în accepțiunea relației tradiționale rurale unde iubirea, ascultarea și recunoștința fiului față de pater familias sunt necondiționate. Un tată sever care impune reguli și privațiuni fără să dea socoteală. Logica lui „așa trebuie” e în spiritul civilizației sale primare... Cereea poporului să nu răvnească la opulență, să producă, să economisească și să investească, scrie Popescu. Practicând merul contra curentului, încă de la început a spus deschis că o perioadă de timp va trebui să diminuăm consumul în vederea scoaterii României din categoria sub-dezvoltaților. Mai

târziu, Ceaușescu pretindea că poporul mănâncă prea mult, deține fonduri monetare prea mari și nu obosea să-i ceară să fie cumpătat, să se alimenteze rațional”. Persistent în ideea imaturității poporului - incapabil să-și regleze și satisfacă normal înseși trebuințele de hrană, reproducere și habitat - Ceaușescu a decis asupra normelor de locuință, demografie, consum de apă și curent și a impus „programul rațional de alimentație”. Îl motiva în CPEX, după mărturia aceluiași Dumitru Popescu, prin aceea că, în societatea modernă trebuie să asigurăm un mod de viață rațional, științific, pentru a feri omul de excesele ce-i reduc durata vieții, provoacă morbiditate, scad puterile creatoare”.

Românii mănâncă prea mult!

În seria deciziilor lui Ceaușescu, cu câteva luni înaintea programului de alimentație rațională, în octombrie 1981 fuseseră promulgate alte două decrete despre care s-a spus că „legalizau foamea”. Prin Decretul Consiliului de Stat, la 10 octombrie au fost decise măsuri și pedepse pentru „cei care afectau buna aprovizionare a populației”. Specula și stocarea produselor alimentare au devenit infracțiuni, pedepsite ca în anii economiei de război.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

În Parâng, cu cortul de campanie

Costin Tudor terminase liceul și aștepta să fie încalțat. Era liniștit pentru că abia se întorsese de la munte și rememora prin comparații expediția de anul ăsta cu cea de un an în urmă. Pe măsură ce revenea excursia din '88, devenea din ce în ce mai liniștit la gândul armatei. Nu avea cum să fie armata mai ciudată decât săptămâna petrecută în

Parâng, și, mai cu seamă, decât zilele petrecute la poalele lui, în Petroșani. Nuuu! Nici pomeneală!

„Doar ce mă întorsesem din vacanță. Urma să plec în armată, dar părea un moment îndepărtat, vacanța era mai aproape. Fusesem în Apuseni, la Cetățelile Ponorului. La plecare, cum știam că zona este destul de izolată, ne-am burdușit rucsacurile. Am

pornit la drum încărcat cu mâncare. Eram cinci și fiecare avea săcoteiile de pesmeți atârnat la rucsac. Plus supă la plic - făcuse unul din gască rost de o cutie de vreo 3 kilograme, de prin port. Aveam borcane cu carne pusă-untură. Da, borcane! Păi cine avea atunci cutii de plastic? Ciocolată și conserve de toate felurile - adică din cele care se găseau. Eram dolidora de

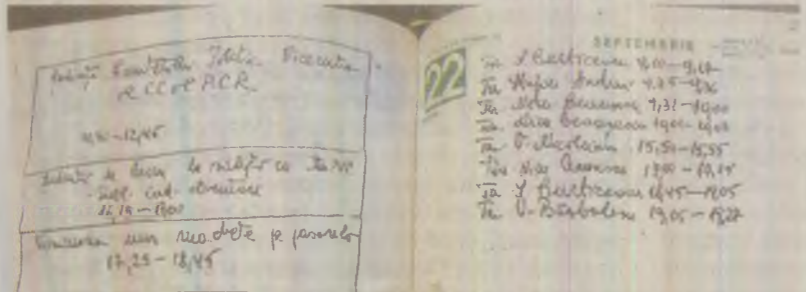
mâncare! Bașca, câte o sticlă de coniac de căciulă, de care făcusem rost de pe la Vinalcool, tot așa, prin pila cuiva. Eram cocoșăți dar nu ne speria greutatea, dimpotrivă, ne imboldea spaima să nu pățim la fel ca vara trecută, în Parâng, de fapt, mai exact, în Petroșani.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Nicolae Ceaușescu se închipuia și se voia a fi omul cu voința și știința căruia se fac toate în țară. Conștient ori nu, și el se supunea însă cenzurii soției: Elena Ceaușescu îi controla informațiile și îi influența deciziile. În funcție de evenimentele interne și externe ce solicitau „indicatia” dictatorului șef de partid și de stat, se modela și programul Cabinetului 2.

Vineri, 22 septembrie, a fost o zi încărcată în agenda ei. A început cu primirea șefului Căminului CC, Silviu Curticeanu (orele 9-10-17). Apoi l-a primit pe Ștefan Andrei, vice-prim-ministru al Guvernului. În calendarul CAER-ului, luna septembrie era a târgurilor internaționale. Pavilionele românești organizate la Leipzig, Brno, Zagreb și Plovdiv voiau „să convingă” că România e o forță a tehnicii mondiale. Au fost două ședințe în care și-a vizionat un machete pe pasarelă” (orele 17:25-18:45). Prima a fost ședința CPEX (orele 10:30-12:45), iar după-amiaza, ședința de lucru la săliță cu Nicolae Ceaușescu (probleme ale industriei alimentare - orele 16:15-17:00). Cinci

minute, la Cabinetul 2 a fost reținut Nicoloiu, șeful Protocolului de Stat, iar Silviu Curticeanu rechemat după vizionarea machetelor. Ultimul ei „invitat” a fost Lică Bărbulescu (19:05-19:27). De trei ori însă în aceea zi e semnalată prezența lui Nicu Ceaușescu (de două ori înaintea ședinței CPEX și imediat după ședința de lucru cu problemele industriei alimentare). Fără îndoială că vizitele acestea au alimentat imaginația și raționamentele angajaților din apropierea soților Ceaușescu. Ofițeri

din serviciul de pază și protecție, pensionați la vârste tinere comparativ cu vârstele înalților tovarăși, închipuiau de mult scenariu de retragere și succesiune pentru Ceaușescu. Executanți docili ai ordinului Cabinetului 2 - lipsite de orice temeie legal - de a fi continuu supravegheați intimitatea mezinului Nicu Ceaușescu, au imaginat concurența dintre mamă și fiu la succesiune. Așa au apărut și variantele de guvern - după simpatiile atribuite lui Nicu Ceaușescu și frecvența prezenței unor demnitari la Cabinetul 2.

Nici unul însă dintre cei introdusi în aceste scenarii nu-i asumă vreo „combinație”. „Despre mine au circulat o seamă de fabulații, că am fost în legătură cu un viitor Guvern, cu altele pe care și ziarul dumneavoastră le-a publicat”, neagă, bunăoară, C. Olteanu, fostul secretar CC cu propagandă și apoi cu relațiile internaționale în 1989. Schimbări „administrative” plănuseră Ceaușescu pentru primăvara lui '90. Planuri, deocamdată, fără urme.

Lavinia BETA

JURNALUL ZILEI

În cadrul ședinței CPEX, Nicolae Ceaușescu a prezentat observațiile și concluziile desprinse din vizita efectuată în județele Iași, Suceava și Botoșani. UTC-istii români și sovietici s-au întâlnit în cadrul unei manifestații organizate la București. Nicu Vlad a câștigat două medalii de aur la Campionatele mondiale și europene de la Atena.

Ședința CPEX

La sediul Comitetului Central al PCR din București a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv, sub președinția lui Nicolae Ceaușescu. Au participat ca invitați primii secretari ai comitetelor județene de partid, membrii ai guvernului, alte cadre de conducere din economie. Punctele din ordinea de zi au fost: Modul în care au fost realizate pre-

vederile planului pe primele 20 de zile ale lunii septembrie; Sarcinile de plan pe luna octombrie și pe trimestrul IV 1989; Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe trimestrul IV 1989;

(Continuare în pag. a II-a)

Proiectul programului publicat de Scînteia

În conformitate cu hotărârea Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, se supune dezbaterii publice proiectul Programului de alimentație științifică a populației, program care situează în centrul atenției omul cu nevoile sale, satisfacerea echilibrată a cerințelor de consum alimentar al tuturor membrilor societății noastre. Propunerile, observațiile și sugestiile cetățenilor la acest proiect vor fi adresate Consiliului de Miniștri, presei și radio-televiziunii. În amplul proces de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, țelul suprem al politicii partidului îl constituie ridicarea continuă a bunăstării

materiale și spirituale a oamenilor muncii, a gradului de civilizație și a calității vieții întregului popor. Partidul și statul nostru acționează consecvent pentru dezvoltarea economico-socială a țării, creșterea venitului național și a avuției naționale, unica sursă pentru îmbunătățirea sistematică a nivelului de trai al populației. Creșterea forțelor de producție, dezvoltarea puternică a industriei socialiste și a celorlalte ramuri economice, sporirea producției agricole au determinat obținerea unui venit național tot mai mare, care în anul 1980 a depășit de 15 ori pe cel realizat în 1950. Au fost astfel asigurate mijloacele necesare pentru propășirea mereu

ascendentă a economiei naționale, creșterea veniturilor și a consumului populației. În ultimele trei decenii retribuiția reală a oamenilor muncii și veniturile reale ale țărănimii obținute din munca din agricultură au crescut de peste 4 ori. În cincinalul 1981-1985 se asigură continuarea dezvoltării economico-sociale, trecerea României într-un nou stadiu, de țară socialistă mediu dezvoltată, acționându-se ferm pentru înfăptuirea revoluției tehnico-științifice contemporane în toate domeniile, pentru trecerea la o nouă calitate a muncii și a vieții.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

22 septembrie (vineri)

Soarele a răsărit la 7:02, a apus la 19:13

Luna a răsărit la 11:53, a apus' la 15:34

Sărbătoare creștină: Sf. Ier. Mc. Teodosie de M-re Brazi; Sf. Sfinții Mucenici Foca; Sf. Mucenic Isaac; Sfantul Martin.

S-a întâmplat la

22 septembrie 1989

● India a anunțat retragerea până la sfârșitul anului a trupelor sale din Sri Lanka, în baza acordului la care s-a ajuns între cele două țări după șase săptămâni de negocieri;

● La New Delhi s-a deschis prima sesiune plenară a Grupului ministerial mixt chino-indian asupra relațiilor economice și comerțului, științei și tehnologiei. Delegația chineză a fost condusă de Zheng Tuobin, ministrul Comerțului exterior și relațiilor economice, iar cea indiană de Dinesh Singh, ministrul Comerțului;

● Unități de infanterie ale forțelor armate franceze au deținat în șase departamente ale țării cele mai ample manevre militare franceze din ultimii șase ani, denumite „Champagne '89”. Au participat 40.000 de militari cu 6.000 de vehicule dintre care 1.800 blindate. Pentru prima dată au participat la manevrele militare franceze și una dintre brigăzile blindate, „West-ervald” din Koblenz.

Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

22 SEPTEMBRIE

Ceasul rău! Care vine tocmai atunci când te aștepti mai puțin. Am venit aseară de la filmare și am găsit-o pe Liana - pe scumpa mea Liana - cu ochiul lovit de cuțit. A încercat să scoată un dop de la o sticlă și s-a lovit la ochi. A chemat Salvarea și a dus-o la clinica de ochi, unde a fost supusă imediat operației. Doctorul spune că deocamdată nu poate să prevadă viitorul, totul depinde și de șansă. Doamne, fii mărinimos cu acest om bun, care nu poate face decât bine la alții, fă ca totul să fie bine. Ajut-o, ajută-ne Doamne!

(Continuare în pag. a II-a)

Pentru a face muzică trebuia să ai atestat

La caseta, dă-mi caseta, uite discul, ia banda, cam așa se întâmpla cu muzica în „Epoca de Aur”. Lenți Chiriac, unul dintre oamenii care încă se mai luptă pentru supraviețuirea rockului, povestește cât de greu era în acea perioadă să faci rost de muzică bună. „În septembrie 1989 lucram unde lucrez și acum, la radio. Eu am făcut Liceul German, spre marea mea noroc. În acest Liceu German învățau, evident, foarte mulți nemți, ai căror părinți lucrau la ambasada sau la diverse firme. La noi româna era limba străină, iar germana era limba maternă. Orele se făceau în așa fel încât sămbăta să fie numai cele de limba română, ca nemții să nu vină și să poată pleca acasă. O bună parte dintre ei ascultau muzică rock. Pe atunci, cam toată lumea umbla cu disc și ei ne aduceau cam tot ce apărea nou în domeniu. Vineri aparea un disc în Germania, luni îl aveam și noi. Și așa făceam rost de muzică, prin comenzi. Cam știau și ei ce urmează să apară, de exemplu săptămâna următoare trebuia să apară Judas Priest sau Iron Maiden, că erau pe atunci o grămadă, și le ziceam: „Îi vreau pe asta sau pe asta”. Nu puteam cumpăra prea multe, fiindcă erau scumpe, n-aveam de unde să fac rost de atâtia bani. Dar cumpăram unul un disc, altul un disc, făceam schimb, le tră-

geam pe casete”, își amintește Lenți Chiriac. Probabil, cei foarte tineri nici nu-și imaginează viața fără internet, și implicit, fără download-uri.

Și mai era ceva: trebuia să ai „hârția la mână”. „Ușor-ușor, mi-am luat atestat. Pentru a pune muzică într-un club îți trebuia un atestat, la fel și când aveai o trupă. Nu puteai să cânti într-o trupă, într-un club, într-o sală sau să performezi live pe bani fără să ai atestat. Pe undeva era mai bine ca acum, pentru că pe scenă nu ajungeau toți amatorii. Așa era și la cluburi sau în discoteci. Luându-mi acest atestat, am intrat în legătură cu mulți DJ, cum erau pe vremuri în țară, dintre care unul mi-a ascultat și rock. Fiecare primea muzică din diverse surse, de la marinari, de la aviatori, de la cei care mergeau pe tir. Îți ziceau: «Am un album cu Metallica», și făceam schimburi. Era greu, nu ca acum, era foarte, foarte greu”.

Așa se face că, în 1989, în septembrie, când Lenți Chiriac lucra la radio, cu muzica străină era practic imposibil. Dacă în anii anteriori mai puteai asculta o emisiune, două, trei, se mai strecurau trupe OK, după anii '80 și cu atât mai mult în '89, cam tot ce era de proveniență anglo-saxonă era interzis.

(Continuare în pag. a II-a)

A servit la mesele cu oaspeți străini ai lui Ceaușescu

Muammar Gaddafi, Valéry Giscard d'Estaing, Robert Mugabe, Gerald Ford, Leonid Brejnev și alți șefi de state care l-au vizitat pe Nicolae Ceaușescu i-au fost „clienți” lui Tudor Ulmu, pe vremea când era șeful unei mari unități de alimentație publică în stațiunea turistică Neptun. Acum deține o pensiuie în Eforie Sud, a lucrat în domeniu împreună cu soția sa din 1972 și până la căderea regimului comunist. S-a pensionat la câțiva ani după 1989, înainte de vreme petrecută ca „furturile” au început să strice ordinea cu care a fost obișnuit în viața întreagă. Ne-a descris munca în acest sistem ca pe o armată bine pusă la punct, „o artă” din care a avut ce învăța. Regretă mai ales disciplina pe care toți cei implicați în alimentație publică și turismul de pe Litoral și din

toată țara o aveau atunci. A lucrat la nivel înalt dacă ne gândim că a fost cooptat de nenumărate ori în loturile de personal care asigura protocolul de deservire a delegațiilor de șefi de stat. Vara, în plin sezon, era la Neptun, iar în restul timpului avea totdeauna valiza gata de plecare, ca un soldat în rezervă. Și era foarte des chemat „la luptă”.

Ne-a povestit mai multe întâmplări din acea perioadă, lucruri care se petreceau în sistemul în care lucra, trăiri personale, oameni pe care i-a întâlnit. „Erau situații în care plecam de la Neptun câte cinci zile, iar la întoarcere, primul lucru pe care îl făcea soția mea era bagajul meu pentru următoarea plecare de acest gen.

(Continuare în pag. a II-a)

Tragedia de la Vulcan

Scuțiți de ani grei de pușcărie, inculpați nu și-au plătit expertul salvator

Comisia de anchetă trimisă de la București, în urma exploziei care a avut loc la 18 septembrie 1989 la Mina Vulcan, catastrofa soldată cu 29 de morți, a întocmit în grabă și a înaintat Parchetului de pe lângă Tribunalul Hunedoara un rechizitoriu, „la sânge”, principalii vinovați fiind găsiți în general Fodor Andrei, ministrul mecanic Popescu Gheorghe, ministrul minier Pop Grigore și ministrul Pricop Ștefan, care au și fost arestați. „Pentru grave neglijențe în serviciu”, inclusiv pentru că s-ar fi efectuat „o sudură neautorizată în subteran”, care ar fi putut declanșa explozia, ei au fost trimiși în judecată, fiind încadrați la săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 232, alin. 3, combinat cu alin. 1 și art. 218, alin. 2 din Codul Penal aflat atunci în vigoare, riscând închisoarea pe viață și plata unor daune materiale imense. Dar, în funcție de mărturiile ce urmau a fi depuse în proces și de dovezile pe care procurorii le pregăteau, cei patru ar fi putut primi chiar și pedeapsa capitală, care exista încă în legislația din România. Salvarea celor patru inculpați a venit o dată cu evenimentele din decembrie 1989, soldate cu înlăturarea regimului Ceaușescu. Cei patru au fost eliberați din arest, dar procesul a continuat la Tribunalul din Hunedoara. La începutul anului 1990, la unul din termenul procesului, inculpații au solicitat și instanța de judecată a acceptat efectuarea unei noi expertize tehnice la fața locului. Biroul Central de Expertize Tehnice-București l-a desemnat pentru această misiune pe unul dintre cei mai cunoscuți experți în domeniu, dr. ing. Neagu Florea (foto), din București. După o muncă laborioasă, acesta a întocmit un amplu raport de expertiză, prin care demonstra, fără nici un dubiu, că deflagrația s-a produs nu din cauze subiective, deci, nu din vina vreunui lucrător care se afla în acel moment în subteran, ci din cauze naturale, mai exact, prin prăbușirea unui strat de rocă dură, care, prin frecare, a declanșat nimitoarea explozie în lanț. Pe baza noii expertize întocmite de dr. ing. Neagu Florea, Tribunalul a dispus, prin sentință penală, achitarea celor patru inculpați, iar apoi, prin decizia Curții Supreme de Justiție, sentința a rămas definitivă. Astfel, cei patru inculpați au scăpat de o condamnare la ani grei de închisoare și au fost scuțiți de plata unor sume imense de bani drept despăgubiri pentru cele 29 de femei rămase văduve și pentru nu mai

puțin de 36 de copii rămași fără tată. Dar, odată scăpați, ing. Fodor Andrei, maestrul Popescu Gheorghe și Pop Grigore, precum și ministrul-șef de brigadă Pricop Ștefan au uitat să plătească expertiza care i-a salvat, practic, de pușcărie. Expertul Neagu Florea s-a văzut nevoit să se adreseze Tribunalului Hunedoara, care a dispus ca foștii inculpați să-și plătească expertul cu suma stabilită de Biroul de Expertize Judiciare Deva. Reacția celor patru a fost foarte interesantă: ei au formulat apel împotriva hotărârii Tribunalului Hunedoara, iar Curtea de Apel Alba Iulia, care a judecat apelul, a anulat hotărârea Tribunalului Hunedoara și, implicit, dreptul expertului Neagu Florea de a încasa banii care i se cuveneau pentru munca depusă. Mai mult, ca o ciumă a ironiei, expertul Neagu Florea a fost obligat de instanța Curții de Apel să-și plătească celor patru foști inculpați 10.000 de lei drept cheltuieli de judecată. Apoi, recursul formulat de Neagu Florea la Curtea Supremă de Justiție a fost judecat în lipsa recurentului. Verdictul: „Instanța respinge recursul și-și obligă pe recurent la plata a 5.000 de lei cheltuieli judiciare față de stat”. Comentarii? De prisos!

Alexandru BOARU

Condamnarea la foame: Programul de alimentație științifică a populației

(Urmare din pag. 1)

Un nou decret, adoptat peste numai o săptămână, stabilea „autoaprovizionarea teritorială” și consumul pentru anumite produse pe cap de locuitor. „Românii mănâncă prea mult”, se zvonea că s-ar fi înfuriat Nicolae (după unii, Elena) Ceaușescu. Porunca la cumpărare n-a întârziat să apară.

Rațiunile „alimentației raționale”

În firea istoricilor ca fără dovezi să atribuie legiuitorului anumite motivații, rațiuni și intenții. Dacă efectele sunt pozitive, în narațiunea istorică, decizionalul va fi automat investit cu calități pozitive. Și invers. Drumul spre lăd este însă cel mai adesea pavat cu bune intenții! Să fi ținut Ceaușescu pentru generațiile viitoare putea să aibă o sănătate poporului („fiul minor”) după ce ajunsesse el însuși la regimul de diabet? Să-și fi înfuriat naștii care cumpărau pâinea cu sacii s-o dea la porci și găini? Sau zahărul luat la suta de kilograme de năvăliții în fa-

bricarea artizanală de alcool? Ori pornise cumpărarea în scopul plății datoriei externe? Mască prin aceasta o mare criză economică declanșată în anii '80? Sau hotărâse, în spiritul demiturgului, că venise o vreme a „vacilor slabe”? Mărturiile de care dispunem nu justifică o argumentație rațională, bazată pe calcule și statistici. O sursă de valoare sunt și în acest caz memoriile lui Silviu Curticeanu. Dar nici măcar cu șeful Cancelariei CC – care în anii '80 era omul de legătură între Cabinetul 1, Cabinetul 2 și restul demnitarilor – nu discută Ceaușescu resorturile intime ale deciziilor sale. Despre criza produselor alimentare, Curticeanu va scrie ulterior doar că fusese una artificială, creată de Ceaușescu („în hambarul țării erau păstrate în rezervă cinci milioane de tone de grâu, iar șeptelul ținut în picioare”).

Omul și nevoile sale

La 14 iulie 1982, Știința a anunțat că în urma hotărârii CPEX urma a fi

supus dezbaterii publice proiectul Programului de alimentație științifică a populației, „program care situează în centrul atenției omul cu nevoile sale, satisfacerea echilibrată a cerințelor de consum alimentar ale tuturor membrilor societății noastre”. Propunerile, sugestiile și reclamațiile cetățenilor, se anunța în deschiderea ziarului, erau așteptate prin Consiliul de Miniștri, presa scrisă și audiovizual. În același număr de Știința s-a publicat comunicatul oficial al proiectului, completat cu anexa unui tabel al greutății ideale pentru bărbați și femei, corelate cu categoria de înălțime și vârstă (program ce va fi editat începând de azi și în paginile suplimentului nostru).

Din înălțimea lui, Ceaușescu vedea reacții multumitoare. Cetățenii și-au ridicat cuvioșii tichetele de pâine. S-au înșirat la cozi, șapte ani, cu buletine de identitate în mână, să-și ridice rația de zahăr, carne, ouă, lactate, făină, ulei... Autoritățile locale n-au consemnat greve ori proteste colective la „programul rațional”. „Sesizările” din ziare erau mulțumiri pentru noua și înțeleaptă inițiativă. Iar țapi

ispășitori puteau fi doar responsabili magazinelor alimentare.

Practica rațiilor alimentare, cumpărate pe cartele – sub sloganul unei alimentații științifice în cea mai bună dintre lumile posibile – a avut un extraordinar impact. Ea a creat în limbajul marxist „situația revoluționară”. Căci printru trebuințele omului se află și stîmă de sine. Asimilați stării de dobitoc furaj după voia stăpânului, românii l-au urât mai tare ca moartea pe Ceaușescu.

Lavinia BETEA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Mă gândesc cu groază că trebuie să plec mâine la Turnu Măgurele și-o las în situația asta. Nu mi-e de film, dă-l dracului și am să ajung să-l urăsc, că de fapt că am să stau ca pe jar, stînd-o în spital. Oh, Doamne, de ce a trebuit să se întâmple asta, ce păcate am făcut? Alexandru Tatos, Pagine de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 540.

Am dormit vag, puțin. Păcat de aceste zile frumoase. Păcat că eu sunt, nici vorbă, un tip vesel! Poate că de aceea și reușesc să notez în acest jurnal aceste întâmplări sinistre. Prostocrația proliferază, asanază din toate părțile, emanând din susul dat de Josnic. Bestialitate și moarte. S-au dus Dinu Kivu, I.D. Sârbu, dintre scriitorii – și câți alții nu mor și sunt omorâți!... „Limita”, organul PC italian, conștient că exodul est-germanilor nu se datorează problemei economice, ci dovedește criza ireversibilă a sistemului comunist de tip sovietic-stalinist. Literatura gazeta publică un fragment din „Roata roșie” de Alexandru Soljenitin, cu un portret al scriitorului exilat în America, scrotit până acum un scriitor eșuat la „lada cu gunoi a istoriei”. „Roata roșie” apară ultima familie a Romanovilor. Bush și Șevardnadze discută despre situația din Polonia și Ungaria. Demonstrații ale balticilor. Doamna Thatcher e la Tokio, se va întâlni cu Gorbaciov. Toate țările est-europene trec printr-o criză profundă. În sfârșit, „Teze și antiteze la Paris” cu Mircea Iorgulescu. Inimaginabil ce aflu. Desființarea „de sus” a „Caietelor critice” (Consiliul Culturii, D.R. Popescu). Nu se mai primesc membri ai Uniunii Scriitorilor din 1983. Acum înțeleg ce s-a întâmplat cu dosarul meu de vice în 1984 și cădatul lui Nicolae Oancea (dacă l-o fi dat). Generația Cărtărescu, Stratan, Iaru, Mușina, Bogdan Lefter, Marius Ghica, Dan C. Mihăilescu, Ioan Holban, Buduca etc. n-are ce căuta în Uniune. Nu se mai acordă premii, deoarece nu se mai înțelege Consiliul Uniunii de prin 1986. Rău o duc și cei care erau tineri din 1978. Blandiana, Dinescu, Al. Călinescu ș.a. Vreo 40 au fugit sau au murit. Cică numai din reacția României literare doi-s-au sinucis, doi au murit, unul (Virgil Mazilescu) a murit în condiții suspecte. Nu mai sunt membri: Cristian Teodorescu, Ion Simuț, Magdalena Ghica, Elena Ștefci, Nicolae Iliescu, Vasile Popovici, Marta Petreu, Bedros Horasangian. Consiliul, Biroul US au ajuns niște jalnice anexe ale Consiliului Culturii, adică ale puterii. DRP conduce o instituție strict formală, decedată. Președintele e vicepreședinte al Consiliului Culturii, dar de fapt e un serv al lui Dulea, tot vicepreședinte!

Nu mai poți scrie despre nume tabuzitate: Ștefan Aug. Doinaș, Al. Paleologu, Dan Hăulică, Ana Blandiana, Al. Călinescu, Andrei Pleșu... Diana stă prea mult la școală. A venit la ora 15 și imediat s-a apucat de planificări, la care lucrează de vreo patru zile. Excesul acesta didactic o să-i facă rău. O mică antologie tragică făcută de acest extraordinar NCM, om cu o vervă drăcească... Vorbesc la telefon cu Ion Simuț. Îmi solicită un articol... tot despre Creangă, cât mai repede. Aprob pozitiv. N-a apărut cartea, dar se umplu revistele literare cu fragmente. Conversez cu Ulci despre bietul Dinu Kivu, despre ședința lor de alegeri (!). Ard gazul pe la școală, nu e nimeni, doar nea Vasile, cu care pleca la slăvitul „Lac”, cu trei sferturi de jidivi, în care nenorocitul au pus apă... La Casa Tineretului cirpesc Nadia Comăneci, Ion Chirilă, Horia Alexandrescu, Ștefan Tapalagă (era anuntat Iurie Darie). Ascult o altă emisiune, Monica despre numărul din „Caiete Critice” cu Marin Preda, iar Virgil face o „revistă a revistelor”... C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție

PROIECTUL PROGRAMULUI PUBLICAT DE ȘTIINȚEA

(Urmare din pag. 1)

În concordanță cu aceste obiective, din inițiativa și sub îndrumarea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a elaborat Programul de alimentație științifică a populației, care situează în centrul atenției omul cu nevoile sale, satisfacerea echilibrată a cerințelor de consum alimentar ale tuturor membrilor societății noastre, în condițiile evitării oricărei forme de risipă.

Luând în considerare recomandările științei, obiceiurile, tradițiile și specificul de consum ale poporului nostru, ca și experiența pe plan mondial, programul cuprinde cerințele fundamentale ale unei alimentații echilibrate și direcțiile în care cercetarea științifică, agricultura, industria alimentară, comerțul, alimentația publică și activitățile privind educarea populației trebuie să acționeze pentru realizarea acesteia.

Programul stabilește, în mod orientativ, pentru cetățenii patriei noastre, ce este normal să se consume – cantitativ și structural – în funcție de vârstă și sex, de specificul activității și efortul fizic, de obiceiurile și tradițiile de consum din diferite zone ale țării, în așa fel încât să se prevină bolile generate de un consum alimentar necorespunzător și să se asigure o stare bună de sănătate a populației. Realizarea alimentației științifice creează echilibrul necesar dintre ceea ce omul consumă efectiv și influența direct de condițiile sale de muncă și viață.

În concepția Partidului Comunist Român, alimentația științifică a populației implică:

– satisfacerea nevoilor de consum

potrivit cerințelor fiziologice, determinate pe baze științifice și în corelație cu posibilitățile economice; – asigurarea unei alimentații echilibrate pe ansamblul țării și în profil teritorial, pe diferite categorii de populație, atât sub aspectul caloric, cât și al substanțelor nutritive componente;

– promovarea în producție și consum a produselor agroalimentare care contribuie la îmbunătățirea structurii alimentației și la modernizarea acesteia, corespunzător cerințelor nutritive științifice determinate, condițiilor de muncă și de viață din etapa actuală; – participarea fiecărui județ, municipiu și oraș, a fiecărei comune la asigurarea resurselor de produse agroalimentare necesare satisfacerii nevoilor de consum ale populației din aria sa teritorială;

– repartizarea judicioasă pe teritoriu a fondului de mărfuri agroalimentare, în condițiile îndeplinirii principiilor autoconducerii și autoaprovizionării, în strânsă corelație cu resursele, specificul, obiceiurile și tradițiile de consum, cu numărul și structura pe vârste, sexe și ocupații a populației din fiecare județ și localitate; – promovarea fermă a eticii și echității socialiste, precum și evitarea risipei de orice fel.

Programul de alimentație științifică a populației constituie un mijloc de fundamentare corespunzătoare a evoluției, nivelului și structurii consumului alimentar, a planurilor de dezvoltare și diversificare a producției și bunurilor de consum, a repartizării pe teritoriu a fondului de mărfuri agroalimentare, a autoconducerii și autoaprovizionării din fiecare județ și localitate a țării. Totodată, programul asigură orientarea activității în alimentația publică, în canteinele

muncitorești, școlare, studențești, în consumurile colective din creșe, cămine și grădinițe de copii, din unitățile sanitare, precum și a muncii pe care o desfășoară cadrele medicale pentru ridicarea continuă a stării de sănătate a întregului popor.

Marile realizări obținute de poporul nostru în anii edificării socialismului, precum și transpunerea fermă în viață a hotărârilor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român și a prevederilor Planului național unic privind dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1981-1985, ale Programului directiv de creștere a nivelului de trai și de ridicare continuă a calității vieții în actualul cincinal și ale Programului privind autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială, asigurarea populației cu produse agricole, animale și vegetale în perioada 1982-1985 constituie garanția îndeplinirii prevederilor Programului de alimentație științifică a populației. Noua revoluție agrară, puternica creștere în viitor a producției agricole concomitent cu dezvoltarea, modernizarea și diversificarea producției industriei alimentare, creează condiții pentru îmbunătățirea continuă a aprovizionării populației cu produse agroalimentare într-o structură variată și de calitate corespunzătoare cerințelor alimentației științifice.

Înfăptuirea Programului de alimentație științifică a populației depinde, totodată, în mod nemijlocit de fiecare cetățean al țării noastre, care trebuie să fie conștient că realizarea unei alimentații echilibrate este în folosul lui, al menținerii sănătății și puterii sale de muncă, al dezvoltării armonioase fizice și psihice a întregului nostru popor. Știința, nr. 12407/1982

JURNALUL OMULUI SIMPLU

În Parâng, cu cortul de campanie

(Urmare din pag. 1)

Ce s-a întâmplat? Am plecat atunci spre sfârșit de august în Parâng, voiam să ajungem în Făgăraș și de-acolo să coborâm în Sibiu. Eram cinci înși. Vreo trei dintre amicii mei mai fuseseră și cu un an înainte în Parâng, știau deja potecile. Iar Radu, unul dintre ei, chiar dăduse examen la Facultatea de mine din Petroșani, având acolo și un unchi, profesor de sport și antrenor al echipei de rugby din oraș, și cred că aștepta să se afișeze rezultatele. Am plecat cu trenul, la clasa I, că aveam de la ai noștri permise de călătorie (părinții noștri lucrând la I.C.H. atunci, întreprindere ce ținea de Ministerul Transporturilor). Ne-am așezat foarte confortabil, ocupând două compartimente, că se putea, vagonul fiind destul de gol. Am tras scaunele de le-am lipit unele de altele și ne-am făcut paturi de trei persoane. Am ajuns în Petroșani noaptea pe la ora 1:00 și am pornit-o agale, pe jos, spre hotel. Ne făcuse rezervare unchii lui Radu la cel mai mare hotel din Petroșani, și singurul de altfel. La hotel am aflat că la ora aia nu e apă decât în gară. Așa că am luat niște bidane și ne-am întors în gară, la ora 2:00 noaptea, pe jos firește. Iar gara nu era aproape... La cel mai mare hotel din Petroșani noi am făcut duș cu cana. A doua zi, dis-de-dimineață, ne-am trezit să prindem autobuzul către locul de unde puteam lua telescaunul către cabana IEFȘ-ului. Al și, bineînțeles, am plecat din hotel înainte să vină apa. A venit și Radu, care dormise peste noapte la unchiul lui (rămăsese ca acesta să ne facă rost de corturi, că nu avea nici unul dintre noi cort, iar la traseul pe care ni-l propusesem ne trebuiau musai). Ne-a făcut rost de un cort. De șase persoane! Era mare! Enorm! Și greu...! Cred că avea vreo 20 de kilograme până, bețele erau bașca. Ce mai! Zici că era cort de campanie, iar noi voiam să trecem munții cu el în spate. La loc comanda! Trebuia musai răgândit traseul. (Asta ne-a și determinat ca anul următor să ne

cumpărăm corturi.) Fiecare avea-n spate rucsac dolder de haine, saci de dormit, conserve, băutură. Plus vreo două lăptușe, linemann, pirostriei, ceain, mălai... căram 20-25 de kilograme fiecare. Ne-am hotărât să montăm cortul pe creastă și să facem trasee în jur.

Petroșaniul ne-a lovit când am ieșit afară. Chiar la lumina zilei, arăta ca noaptea. Negru-gri-tucuriu, incapabil de a reflecta vreo rază de lumină. Am pornit noi către telescaun și am urcat cu el până la cabana IEFȘ-ului. De-ajci am făcut programul cortului care trebuia cărat prin rotație – fiecare câte un sfert de oră – și am început urcușul către creastă. Drumeagul care pornea de la cabană se vedea clar cum serpușește până sus în șă. Pe la jumătatea lui era un loc plat, bun de popas. Ne-am oprit acolo, storși, și ne-am crescut inimile când am privit în jos și-am văzut că-și începeau urcușul trei tpe. Ne-am apucat să le compătımim, firește, noi având deja avantajul dat de diferența de altitudine. Ne-am întrecut până să ajungem noi la jumătatea părții a doua! Au avut o viteză fetele alea, de ziceai că-s pe bulevard, parcă nu făceau nici un efort. Când am ajuns și noi, în sfârșit, la locul de câmpare, rupți, terminați, vlăguși (deh, conștanței pe munte!), ele aveau deja corturile puse și ceaiurile făcute. Ne-am mușcat buzele și ne-am apucat și noi de întins cortul. Erau trei nemțoaice crescute la munte, care făcuseră aproape tot munții Europei. Plus că aveau niște echipamente de care noi habar n-aveam că există. Cum spuneam, ne-am apucat de întins cortul. Dar cine știa să-l monteze?! Ne-am sucit, ne-am învățat, am încercat tot felul de combinații, de ne-a apucat noaptea și am renunțat. Eram peșteri frânți ca să ne batem capul cu cortul, puteam s-o facem dimineața următoare. Așa că am construit noi ceva acolo, am pus pânza deasupra și ne-am băgat picioarele-n sacii de dormit. Dimineața, pe la 7:00-8:00 când ne-am trezit noi, nemțoaicele pleca-seră de mult... (va urma) (a consemnat Paula ANASTASIA-TUDOR)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Programul privind asigurarea producției de energie, folosirea rațională a energiei electrice, termice și a gazelor naturale și regimul de lucru al unităților economice și sociale pe perioada de iarnă 1989-1990. Probleme privind pregătirea și desfășurarea Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Nicolae Ceaușescu a prezentat, unele constatări și concluzii din vizitele întreprinse în județele Iași, Suceava și Botoșani”.

Întâlnire utecistă româno-sovietică

La București a avut loc un miting prilejuit de desfășurarea în țara noastră a întâlnirii prietenești dintre reprezentanți ai tineretului din România și ai tineretului din Uniunea Sovietică. În cadrul evenimentului au luat cuvântul Ioan Toma (prim-secretar al Comitetului Central al UTC) și Viktor Mironenko (prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist Leninist). În cadrul manifestării „au fost relevate bunele relații de prietenie și colaborare existente între tinerii și organizațiile revoluționare de tineret, contribuția pe care UTC și UTCU o aduc la transpunerea în viață a înțelegerilor convenite cu prilejul întâlnirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Mihail Gorbaciov, secretar general al CC al PCUS, președintele Sovietului Suprem al URSS, la întărirea legăturilor tradiționale statornice între partidele, țările și popoarele noastre. În continuare au fost prezentate principalele forme și modalități de acțiune ale organizațiilor de tineret din cele două țări pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XIII-lea al PCR și respectiv Congre-

sul al XXVII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Exprimându-se îngrijorarea tineretului din cele două țări față de problemele grave și complexe ale vieții internaționale, s-a evidențiat rolul deosebit ce revine tinerii generații, organizațiilor sale în soluționarea justă și durabilă a acestora, pentru edificarea unei lumi a păcii, securității, înțelegerii și colaborării”. La eveniment a participat E.M. Tiajelnikov, ambasadorul URSS la București. La final a avut loc un spectacol susținut de interpreți și formații artistice de tineret din cele două țări.

Ziua Armatei bulgare

Cu prilejul celei de-a 45-a aniversări a Armatei Populare Bulgare, ministrul Apărării Naționale al României, Vasile Milea, a adresat o telegramă de felicitare lui Dobri Djurov, omologul său de la Sofia. Cu aceeași ocazie, la Casa Centrală a Armatei a avut loc o aniversare festivă, în cadrul căreia colonelul inginer Iliu Amzov, atașat militar și aeronațional al Republicii Populare Bulgaria la București, a prezentat importanța și semnificația evenimentului aniversar. Participanții au vizionat

fotoexpoziții cu aspecte din viața și activitatea militarilor bulgari și filme documentare puse la dispoziție de ambasada.

România, la Târgul de la Zagreb

Pavilionul României de la Târgul Internațional din Zagreb a fost vizitat de Ante Markovici, președintele Consiliului Executiv Federal al RSF Iugoslavia. Acesta și-a exprimat „aprecierea în legătură cu participarea României la târg, precum și dorința de continuare a relațiilor tradiționale de colaborare și cooperare economică între cele două țări”.

Aur pentru Nicu Vlad

La Campionatele mondiale și europene de la Atena, Nicu Vlad (categoria 100 kg) a câștigat două medalii de aur (la stilul smuls, cu 190 kg) și patru medalii de argint. La totalul celor două stiluri, Nicu Vlad s-a situat pe locul al doilea, cu 412,500 kg, precedat de bulgarul Peter Stefanov – 415 kg. Pe locul al treilea s-a clasat sovieticul P. Kuznetsov – 400 kg. Iliorin TIU

La Neptun, de multe ori, Nicolae Ceaușescu petrecea cu șefi de stat din străinătate. La restaurant, a servit adeseori și Tudor Ulmu

A SERVIT LA MESELE CU OASPEȚI STRĂINI AI LUI CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

Îmi puna 2-3 cămăși, câteva lucruri de lenjerie intimă, tot ce mi-era necesar într-o deplasare. Odată n-am stat decât o răă acasă de la venire și m-au sunat să plec la București. Plecam cu trenul de obicei. Eram chemat la toate zilele mari, cum erau 30 Decembrie, care era atunci Ziua Republicii, apoi rămăneam în continuare și pentru masa de Revelion a Tovarășului, la 23 August, tot așa plecam, de câte ori se dădea un dîneou foarte important mă chemau, la fel și de 7 ianuarie, de ziua ei, de 26 ianuarie, de ziua lui. Tot timpul pe drumuri.

„Am fost șeful unui restaurant în Neptun, cu peste 200 de locuri, plus terasa de vară, care avea un dever foarte mare. La un moment dat, era plin de turiști străini pe Litoralul nostru pentru că, după cum știți, consorțiu Neckermann trimitea aici turiști germani. Unitatea făcea parte din Gospodărirea de Partid, erau unități ale UICC Carpați, care erau efectiv ale conducerii de atunci. Astfel de sucursale existau în toată țara. În fiecare județ era o unitate de cazare și alimentație, toate acestea erau arondate gospodăriilor de partid. Serviciul era foarte oine pus la punct, mergeau treburile strună. Practic, prin aceste unități era deservit tot activul de partid, toți oamenii din funcțiile de conducere aveau acces la ele. Soția mea a lucrat și ea la fel, în Stațiunea Neptun.” Cum la Neptun se afla reședința lui Nicolae Ceaușescu, acolo se petreceau destule reuniuni de lucru sau vizite oficiale. În acele zile, șeful de unitate era la datorie.

„Eram anunțat despre vizită cu câteva zile înainte. Organizarea propriu-zisă se făcea la București, era un serviciu specializat în așa ceva, ei ne dădeau doar ordinele, ne dădeau pe listă câte persoane sunt la masă, ce meniu trebuie să pregătim, ce obiective avem în primire, tot ce era nevoie să știm. Noi pregăteam absolut totul ca la carte. Totdeauna eram verificați la sânge. Trebuia să avem analizele medicale perfecte, arătam carnetele de sănătate, apoi trebuia să spunem tot, inclusiv ce mâncasem acum 30 de ani, de exemplu, ei trebuia să știe totul despre noi, să fim curați la dosar, știau totul inclusiv despre rudele noastre. Nici o abatere, nimic. Sunt sigur că eram și urmărit, poate și eu aveam o „codiță”, dar nu am descoperit niciodată cine este, doar atât mi-am dat seama de asta când vorbele mele se auzeau mai departe. Era cineva dintre noi.”

La văzut de aproape pe Gerald Ford la Neptun

La Neptun cea mai importantă vizită a fost aceea în care a venit președintele american Gerald Ford și când, contrar protocolului, Ceaușescu împreună cu el au mers pe jos de la vilă la restaurantul Calu' Bălan. Omul nostru și-a amintit și o mică întâmplare de la Clubul din Neptun: „Era sârbătorit într-un an ministrul Virgil Trofin, împlinea 50 de ani, mi se pare. Era ceva mai intim, dar tot s-au strâns cam 100 de persoane. Noi am respectat protocolul de deservire – care era standard, nu puteai să rămâi cumva în urmă, stricăi designul, ieșai în evidență și era de rău – și mie mi-a revenit să îl servesc la masă chiar pe Nicu Ceaușescu. Și el mă cheamă așa discret și îmi zice: „Da, ești băiat isteț spune-i cântăreții să cânte mai departe de microfon!...”. Nu mai știu

cine era cântărețul, nu era în mare vogă, iar unul de pe margine dintre cei ne supravegheau a venit imediat la mine și m-a întrebat ce dorea tovarășul... I-am spus, iar el a rezolvat problema”. Fostul șef de restaurant ne-a mărturisit cu mândrie că n-a lipsit de la nici o recepție dată la venirea vreunei delegații la nivel foarte înalt când aceasta s-a petrecut la malul românesc al Mării Negre. „Am fost prezent și la București la destule recepții și dineuri oficiale. Ei alegeau oamenii din toată țara, pe cei mai buni. De exemplu, la un dineu la Comitetul Central de 150 de persoane trebuia să fie un personal de deservire de cel puțin 80 de oameni, în afară de cei de pe partea auxiliară. Ne chemau pe noi, cei care eram disciplinați și ne vedeau de treabă. Eram cazați în București fie la Hotel Tolstoi, fie la unitatea de pe Kiseleff. Mai eram chemați și pentru delegații de mai mică importanță. Am fost odată și la una condusă de Nicu Ceaușescu, parcă era un congres al tineretului. Când venea un șef de stat mergeam și la aeroport, căci trebuia să fim pregătiți cu orice, dacă oaspetele dorea ceva acolo, trebuia imediat să-i oferim. În alimentația publică dacă nu e disciplină nu faci nimic! Totul trebuie să fie cursiv de la A la Z”, a mai spus Doru Ulmu.

Deservirea se făcea după un protocol strict

„Cum era când serveam la aceste mese importante? Era ceva măret, impunător când intram în sala somptuoasă de la Palatul Comitetului Central, cu bolțile acelea frumoase. Erau trei mese mari așezate în formă de U, pe mijloc era un covor. Noi intram printr-o parte, așteptam câteva secunde, iar la un semn plecam toți în același timp și ajungeam în mijloc, pe covor, pe două rânduri. Număram în minte până la cinci și, la un semn discret făceam deservirea. Apoi ne adunam pe covor și plecam toți în același timp. Toți purtam mănuși albe, era foarte frumos. Pentru educația mea a fost ceva frumos, fără discuție, am ajuns undeva unde nu bănuiam. Să știți că am învățat multe lucruri bune în profesia aceasta. Nu mă băgam în discuții inutile, știam cât și când să vorbesc. Știam să port o discuție cu o persoană importantă în stat. Odată am mers la masa la Revelion, iar Ceaușescu s-a dus să hălăduiască pe la Sala Palatului, iar ministrul și toți cei invitați îl așteptau, nu îndrăzneau să se atingă de mâncăruri, masa era plină de bunătăți, venea miezul nopții și ei nu mai ajungea. De băut le mai aduceam câte un pahar și erau acolo toate mărimile vremii și de plictiseală au început să glumească între ei: „Măi, ce te uiți așa la nevastă-mea?”. Noi eram foarte discreți, era și pâinea noastră în joc și chiar viața...”

Cum erau cei doi Ceaușești la masă? Cel care i-a servit de multe ori ne-a povestit că erau tăcuți, iar invitații erau destul de timorați, nu se vorbea aproape deloc. La un Revelion, a auzit-o pe Elena Ceaușescu pentru singura dată spunând ceva care i-a relaxat pe toți cei de față. După ce au băut șampania s-au repezit mai mulți să pună paharele goale pe tava unui chelner, iar un pahar neavând loc a căzut și s-a spart cu zgomot. Cel cu tava a încrămențit, dar „tanti Leana” a spus: „Nu-i nimic, cioburile aduc noroc!”. Și toată lumea a râsufat ușurată.

După atâția ani, fostul șef de unitate duce dorul unei recepții la nivel înalt când totul părea o piesă de teatru perfectă, în care își puna mănușile albe și își interpreta rolul fără să greșească.

Dan CĂRLEA

Pentru a face muzică trebuia să ai atestat

(Urmare din pag. 1)

Nu se promova decât ce era din țările socialiste, adică ascultai o trupă rock, dar era din Bulgaria sau din Polonia, și oricum era groaznică. Nu aveai voie să dai trupe americane. Nu mai spură că și atunci erau legende, de exemplu să nu dai AC/DC, că e semnul diavolului, să nu dai KISS, să nu dai una-alta, niște chestii îngrozitoare, niște lucruri intrate în legendă, care se iau în calcul chiar și acum. În 1989 era foarte greu să auzi la radio piese rock, poate ceva super-soft, gen Europe, altfel nici o șansă”.

Lenți colabura cu cei de la România Tineret și le făcea unor redactori rubricile muzicale. „Le făceam cu rock și-mi aduc aminte că înainte să vii să înregistrezi te duceai cu textul la control. Și îți zicea: «Da, textule OK». După ce-l citeai și montai emisiunea, erau niște cabine unde se verifica din punct de vedere tehnic, să fie totul în ordine, să nu fie o piesă mai tare, una mai jos. Ceea ce nu era rău, pentru că era vorba și de calitate. După care acea bandă mergea din nou la un birou de cenzură, care îți zicea că ai citit exact ce aveai pe hârtie, că n-ai încălcat regulile, deci emisiunea poate să intre pe post. Sau puteai avea surpriza că, chiar dacă ai avut primul OK, să îți se spună: «Stai, că aici ai vrut să spui altceva, schimbă». Practic nu puteai să introduci muzică ilegal pe post, pentru că banda mergea montată, cenzurată, nu puteai să faci emisiune live. Erau foarte puțini cei care intrau în direct. Trebuia să ai dosar perfect pentru a intra pe post live: în general nu

înțelegea nimeni cine e. În 1989 nu era așa o mare diversitate de stiluri, nu erau așa de multe trupe ca acum, pe care le puteai lua în calcul. Pe atunci lumea asculta crema cremelor. Rar era câte un om care spunea: «Am Napalm Death» – erau vreo trei nebuni care aveau. Acum e simplu: cauți pe Internet tot felul de no name-uri, care în 1989 nici nu existau, sau chiar dacă existau nu interesau pe nimeni. Toată lumea le voia pe cele mari, de valoare. Dacă erai în domeniu, dacă frecventai anumite cărciumi, gen Turist, Grădinița, Lido sau Coker, erau zone unde se întâleau rockeri. Fiecare avea două-trei benzii în geantă, ia caseta – da caseta, ne întâlnim mâine la 10 și îți-o aduc înapoi, te cam știi și făceai rost de tot ce era nume mare. Nu ca acum, bineînțeles, să le ai cu două luni înainte de a ieși pe piață. Dacă luai un disc după jumătate de an de la apariție, erai supertare. Dacă erai pasionat, te descurcai. Nu știu cum era în provincie, era totuși ceva mai greu. Aici în București, la Timișoara și la Constanța – cam astea erau cele trei centre universitare, pentru că am uitat să spun că în perioada aia erau în România foarte mulți studenți străini, în speță greci. Care ascultau rock. Aveam o cunoștință care, la un moment dat, mi-a adus un disc cu Candlemass, nu mai știu ce-i am dat în schimb, un Judas Priest parcă. Venea la mine, trăgeam, era ceva muncă, nu ascultai la radio, nu erau reviste, nu scria pe Net, din punctul ăsta de vedere, pe media, era aproape zero. Dar în underground se știa, nu erai chiar rupt de realitate.”

Cătălina IANCU

RESTITUIRI

Iuga, sigur de eliberare

Strict secret
Nr. 0075/3/19.04.1989
Exemplar unic
Post nr. 2 Aiud
Cpt. Negrilă Silviu
Nr. file 1

Notă: Adică să înțelegem că s-a făcut așa de cum se cade?

Lt. col. Ceaușu Gheorghe

După ce se adresează deținutului pe un fond de nemulțumire, obiectivul afirmă că este foarte bolnav și este nemulțumit de

regimul alimentar deoarece medicul unității nu este capabil să-i prescrie un regim adecvat afecțiunilor medicale pe care le are.

Obiectivul afirmă că el este convins că cu el are cineva ceva deoarece atât la Jilava cât a fost în spital, cât și aici la Aiud, nu i se dă ca și celorlalți atenția care i se cuvine ca om bolnav, ci din contră este „suspectat” și aici de cineva cu funcție mare, după care „Iorgu” se pronunță în felul următor:

„Poate să mă țină de acum încolo cum vor ei - stau și într-un picior dacă vor ei, că acasă tot am să ajung anul ăsta, n-au ce

să-mi mai facă.”

În final obiectivul precizează că odată ajuns acasă se va ocupa în mod special de două probleme: îngrijirea și îndrumarea pe un făgaș bun al zilelor sale care până acum au fost în voia soartei și apoi își va căuta urgent de sănătate care îi este foarte subredă.

Redat I.V./19.04.1989

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

ARTICOLUL ZILEI

Un anume fel de dragoste

Pe coridor, în drum spre salon, chipul poartă pecetea unei acute îngrijorări. Imediat ce deschide ușa însă, fața își luminează și privirile stăruie, incurajatoare, asupra fiecărui bolnav. Unii dintre ei nu pot să vorbească sau să se miște, alții se zbat între viață și moarte, dar toți cei care o văd sau o simt în preajmă îi caută, parcă, în ochi, răspunsul la întrebarea capitală: „Scap? Oare o să mă trăiesc?”. Și irizarea optimistă din ei, spune: „Da, trăiești. Nu te lăsam noi să mori”. Speranța accelerează sângele în artere și îl ajută pe om în lupta cu înfrimul. Fiindcă cei ajunși la reanimare, adică în secția anestezie-terapie intensivă, au nevoie, mai mult ca de orice, de nădejdea supremă că vor trăi. Și ea poate veni, în primul rând, de la medic. În cazul de față, de la dr. Constanta Constantinescu, șefa secției anestezie-terapie intensivă a Spitalului Județean Constanța. A simțit o vocație ieșită din comun pentru medicină? Nu! În școală dovedise un talent cu totul deosebit la desen. I se prevedea chiar o carieră strălucită în pictură. Harul trecea însă granița penelului și a sevăletului, stăruind și asupra foii de hârtie, îi plăcea să scrie povești pentru copii. De ce a dat la medicină? Pentru că-i plăcea menirea medicului, aceea de a se afla în slujba vieții, a sănătății omului. Examenul a fost, ca totdeauna, exigent, însă a reușit. Avea numai 17 ani. După ce a terminat, deși absolvise cu o medie foarte mare, și putea alege alte locuri, a cerut Dobrogea, unde se născuse, deși părintii se mutaseră demult de acolo. Așa a ajuns pe lângă Negru Vodă, la Bărgăvanu, medic de circă, unde s-a căsătorit și unde au venit apoi pe lume copii, fata și băiatul. A dat, într-timp, și concurs pentru un post de medic ATI, adică

anestezie-terapie intensivă, a făcut un an școlărie la București, și tot-o la Spitalul din Constanța, într-o specialitate și ea, în structura sa modernă, nouă. De fapt, era singurul medic pe acest profil la vremea aceea, și a trebuit să ia totul de la zero: nu exista cabinet, nu existau saloane. Nici un medic de vreun aparat. Asta era în 1962.

A trecut ceva vreme, nu-i pare rău de nimic, pentru că profesia a însemnat, la început, apostolat, iar acum se poate mândri cu faptul că Spitalul din Constanța era una dintre cele mai moderne și mai bine utilitate secții ATI din țară, în care lucrează un grup de medici foarte buni. Oho, a pornit totul doar ea și o asistentă medicală, Bița Dinu, soră-sefă acum, la chirurgie. Și ce specialitate și-a ales! Știe ea, lumea din afară, ce înseamnă ATI? Mai bine să nu știe! Fiindcă reprezintă momentul în care omul se află cel mai aproape de moarte și trebuie tras înapoi. Sau se află pe masa de operație. Momente, vasăzică, limită. Care cer sollicitare maximă, decizii rapide, stăpânire de sine, curaj. „Uneori, zice, n-ai la dispoziție decât un minut, sau chiar secunde, de ele depinde viața bolnavului, nu trebuie, n-ai voie să le pierzi. Un medic anestezist trebuie să aibă reflexe bine formate, calm, răbdare și o mare iubire de oameni. Și forță. Nu e chiar ușor lucru să ai, o viață întreagă, sub ochi și sub mână, numai cazuri grave și urgente. Se lucrează, de obicei, mereu sub tensiune, sub presiunea timpului, care se cere și el învins. Dar ce satisfacție imensă atunci când contribuți, efectiv, la salvarea unei vieți! Nu se poate compara cu nimic.” Într-adevăr, este o specialitate mai aspră, în sensul că omul ajuns aici este, îndeobște, în situație gravă. Sau imediat după operație, când trebuie să-

i fie vegheată revenirea. Care nu se desfășoară nici ea, întotdeauna, fără riscuri. Anestezistul se află mereu în stare de alertă, poate fi chemat oricând, întrucât astăzi nu mai este de conceput o intervenție chirurgicală fără sprijinul său. Să nu se uite, medicul chirurgi sunt cel puțin doi, dar anestezistul se află întotdeauna singur la masa de operație. Și când toate privirile se ridică spre el, nu numai că trebuie să decidă și să acționeze singur, în situații limită, dar n-are nici-cu cine se consulta. Răspunderea lui umană și profesională este imensă. N-are, se înțelege, nici acasă liniște. „Mă trezesc uneori noaptea după câte o operație dificilă sau când am un caz grav-mă îmbracă și plec, trebuie să-l văd. Aceasta îmi este menirea, și mi-am ales-o singură”.

S-a convins că în această profesie nu se poate lucra de unul singur, aici valoroasă trebuie să fie echipa, și-a strâns în jur un colectiv mic, dar de oameni destoinici, dăruit trup și suflet nobile mișuri de medic. Și nu orice fel de medic, ci unul care să tragă mereu de barca lui Caron, spre a-i reda pe om vieții. O viață trăită mereu altfel, și într-o continuă tensiune, nu lasă urme? Poate că lasă, dar: „Ați văzut vreedată zămbetul unui om scăpat cu viață? Nu se poate asemui cu nimic. Poate doar cu florile”. De ce cu florile? Fiindcă poartă în ele misterul unuia din marile adevăruri ale vieții. „Acela al binelui suprem și al purității fără asemănare. Iubesc imens florile”. Nici nu s-ar putea altfel, pentru că iubeste viața. Și îi iubeste pe oameni. Și acestei iubiri i-a închinat destinul ei și tot ce a putut ea să însemne în acest destin. A ars și arde ca o flăcără, pentru oameni.

Vasile Tincu
Femeia nr. 9/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** **10,9** LEI

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

Cățile se distribuie la chisoceni sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

CONVORBIRI SOVIETO-AMERICANE PRELIMINARE ÎNTÂLNIRII BUSH-GORBACIOV

Informarea Ambasadei României la Washington

Către Ministerul Afacerilor Externe
Tovarășei adjunct al ministrului,
Olimpia Solomonescu
Tovarășului director Ilie Șimon
În legătură cu începerea vizitei în
SUA a ministrului de Externe sovietic,
E. Șevardnadze, vă comunicăm următoarele:

1. În cadrul primirii la președintele Bush, care a durat circa două ore (dublu față de cât a fost programat), s-a căzut de acord asupra necesității organizării unei întâlniri la nivel înalt sovieto-american. Președintele Bush a declarat că o asemenea întâlnire s-ar putea concentra asupra „schimbărilor rapide” care au loc în „blocul răsăritean” și a „evoluției spre democratizare în lume, în general”. Șeful Executivului american a apreciat că nu va fi neapărat necesar ca, în urma discuțiilor cu M. Gorbaciov, să fie „semnate documente”, însă, în mod sigur, întâlnirea se va încheia cu „rezultate”.

Președintele Bush a spus că este de așteptat ca vizita lui Gorbaciov în SUA să aibă loc anul viitor, „însă nu la începutul anului”. Se estimează că în timpul convorbirilor Baker-Șevardnadze ar putea fi conturată perioada întâlnirii la nivel înalt.

Oficialii de la Casa Albă au spus că întâlnirea președintelui George Bush cu Eduard Șevardnadze a fost „un fel de ultim pas natural” înainte de prima întâlnire la nivel înalt a lui Bush cu M. Gorbaciov.

2. Fără a face cunoscut în detaliu conținutul scrisorii transmise de M. Gorbaciov lui G. Bush, oficialitățile americane afirmă că aceasta conține propuneri importante în domeniul controlului armamentelor și dezarmării, care ar putea duce la un acord

„Războiul rece” părea a se încheia. În decembrie, Eduard Șevardnadze a vizitat chiar și sediul NATO FOTO: Arhiva media NATO

în domeniul armelor chimice, la o înțelegere privind interzicerea experimentelor nucleare, încheierea mai rapidă a acordului privind dezarmarea convențională, precum și la progresul negocierilor în domeniul armelor strategice nucleare.

În partea cea mai surprinzătoare a scrisorii lor, autorii iau apărarea opozițiilor sau a altor „eretici” care au îndrăznit să critice deschis regimul Ceaușescu și dintre care, majoritatea se află în domiciliu forțat: comunistul Constantin Părulescu (care s-a revoltat în timpul celui de-al XI-lea Congres), șase foști conducători din PCR, poezii Mircea Dinescu și Dan Deșliu și profesoara de franceză de la Cluj, Doina Cornea, apreciată drept „o femeie curajoasă și demnă, simbol al rezistenței românești împotriva dicatoriei”.

Există cu adevărat acest grup reformist? Și, în acest caz, câtă influență are el? Una redusă, e foarte probabil, dacă avem în vedere că acești comuniști au găsit doar acest mijloc pentru a se exprima. Este plauzibil, de altfel, ca membrii ai partidului să aibă o viziune atât de pesimistă. În schimb, este mult mai surprinzător că ei scriu în termeni atât de puțin ortodocși.

Deocamdată, singura izbucnire înregistrată în sânul partidului aparținând celor șase foști conducători, autori ai unei scrisori deschise făcute publice în martie. Dar cei „șase” aveau o argumentație destul de slabă, de neputință un guvern, incapabil să rezolve chestiuni vitale precum încălzirea, curentul electric, mijloacele de transport în comun și alimentația”. Și făceau acest lucru într-un stil destul de datat: „Să se salveze ideea de socialism pentru care au luptat”. „Frontul Salvării Naționale” ar demonstra, însă, că noul mod de gândire s-a infiltrat în rândurile partidului român și că ar putea amenința, pe termen lung, stabilitatea familiei Ceaușescu.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, Secția română (Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU)

privind interpretarea tratatului Anti-Balistic Missile Treaty (AMB); oferta sovietică de a desființa, fără condiții, instalația de radar de la Krasnoyarsk; prezentarea modificărilor în poziția țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia asupra armamentelor convenționale, respectiv în problema avioanelor de interceptare din Europa.

Rândurile, oficialitățile sovietice care îl însoțesc pe Șevardnadze au arătat că scrisoarea lui M. Gorbaciov mai conține „un răspuns pozitiv” la

propunerile lui Bush privind „inspecțiile de verificare asupra armelor strategice”, referiri la armele chimice și experiențele nucleare, precum și „noi propuneri” pentru a se progresa pe calea ajungerii la „oprirea reciprocă a producției de material fisionabil pentru focosele nucleare”.

Într-o declarație de presă, E. Șevardnadze a anunțat, totodată, că URSS și-a dat „sprijinul activ” pentru propunerea lui Bush privind „cerul deschis” – „open sky” –, respectiv pentru accep-

tarea zborurilor de supraveghere aeriană ale celor două mari puteri pentru urmărirea activităților militare pe teritoriul celeilalte părți. În ce privește întâlnirea la nivel înalt sovieto-americană, E. Șevardnadze a apreciat-o prin prisma grăbirii procesului de încheiere a unor înțelegeri în domeniul dezarmării, având în vedere că „controlul armamentelor și dezarmarea rămân încă un domeniu central”.

3. De partea americană s-a făcut cunoscută intenția de a se propune înlăturarea restricțiilor de deplasare a diplomaților din cele două țări. S-a manifestat, de asemenea, un interes mai deosebit față de discutarea propunerii făcute din SUA privind verificarea interzicerii armelor chimice și a experiențelor nucleare. J. Baker a declarat că președintele Bush și cu E. Șevardnadze au fost în dezacord asupra problemei furnizării de arme către Nicaragua de către „țările blocului socialist”.

După încheierea primei zile a vizitei lui E. Șevardnadze la Washington, atât acesta cât și J. Baker „au exprimat satisfacție față de convorbirile care au avut loc și optimismul că acestea vor face să progreseze discuțiile dintre cei doi miniștri de Externe, care se vor desfășura în următoarele două zile” la Jackson Hole Wyo. Ministrul de Externe sovietic a remarcat că de ambele părți s-au făcut „sugestii interesante”, ce urmează a fi abordate în timpul întâlnirii sale cu J. Baker.

Document din volumul: 1989 – Principii dinomului. Președintele regimurilor comuniste europene, Editie de: Dumitru Prada și Mihai Relegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 203-204

anunțuri

VÂNZĂRI

Vând Videorecorder Universum, model 1988, sigilat, magnetofon M 2405 și televizor Sport, rediocasetofon Sony, haine piele, combinezon.

Vând Olcic Club, 2.900 de kilometri, în garanție.

Vând în zona Dorobanți casă duplex, sobă, pivniță, posibilități garaj, diverse mobile vechi, posed autorizație.

Vând motor pentru tăiat lemne (drujbă), sigilat. Constanța.

CUMĂRĂRI

Cumpărăm vilă, două apartamente separate, ultracentral, indiferent încălzirea, eventual prin vânzare apartament două camere în zona Favorit.

Cumpăr congelator marca deosebită, dar numai defect (chiar și fără agregat), eventual românesc, convenabil, purtat, hârtie foto color și soluții dezvoltare.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea de Utilaj Greu și Transport pentru Construcții în Străinătate București, încadrează pentru secția de exploatare și reparații cu sediul în Popești-Leordeni, Șoseaua Olteniței km 11, personal muncitor în următoarele meserii: tehnician mecanic (maistru) cu gestiune mijloace fixe (mijloace transport și utilaje construcții), mecanici reparații auto cate-

vremea

În țară, vremea a fost în general frumoasă. Cerul a fost variabil. Seara și dimineața s-a produs destul de frecvent ceață în zonele depresiunare și de câmpie. Vântul a bătat slab până la moderat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 20 și 28 grade.

În București, vremea a fost caldă și în general frumoasă. Cerul a fost variabil. Temperatura maximă a urcat până la 28 grade, iar cea minimă a coborât până la 14 grade. Vântul a bătat slab. Noaptea și dimineața s-au înregistrat condiții de ceață.

tv 22 septembrie 1989

19:00 Teledin

19:25 În dezbatere: Documentele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Plenară afirmare a personalității umane. Redactor Alexandru Șark

19:45 Din marea carte a patriei. Metamorfoze pe valea Lotrului. Documentar. Producție a Sudiului de Film TV

20:05 În dezbatere: Documentele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Dezvoltarea continuă, intensivă a forțelor de producție. Redactor Alexandru Popescu

20:25 Copiii cântă patria și partidul program literar-muzical-coregrafic în

interpretarea unor formații pionieresti și ale șoimilor patriei, laureate ale Festivalului național „Cântarea României”. Redactor Eugen Patrice

20:45 Învățământ – cercetare – producție. Școala într-o nouă etapă a pregătirii tinerii generații pentru muncă și viață. Redactor Anca Atanasiu

21:05 Univers, materie, viață. Emisiune de educație materialist-științifică. Redactor Andrei Banc

21:35 Bijuterii muzicale din creația compozitorilor români. Interpretază Orchestra Simfonică și Corul Radioteleviziunii. Dirijor Iosif Conta. Redactor Ivona Cristescu

21:50 Teledin

22:00 Închiderea programului

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Ceaușescu atacat de propriul partid

La 22 septembrie 1989, Veronique Solue scria în Liberation (Paris) despre textul ajuns în Vest, din România, semnat de un grup disident necunoscut, din cadrul PCR, grup care se autointitula „Frontul Salvării Naționale”. „Starea de decădere biologică și intelectuală a lui Ceaușescu, promisiunea sa cinică de a-și continua politica catastrofală (...) dogmatismul său, gândirea afectată de scleroză și mai ales absența oricărei perspective de depășire a tragediei noastre istorice”, toate aceste motive fac obligatorie plecarea Conducătorului de la sefia partidului. Dacă se încapățânează, continuă textul, criza ar putea degenera într-o baie de sânge... Românul este răbdător, dar răbdarea sa nu e eternă!”, încheie amintitorii semnatarii.

Noul text care tocmai a ajuns în Vest nu provine de la opoziții izolate. După toate probabilitățile, autorii, care se autointitulează „Frontul Salvării Naționale”, provin din rândurile PCR. Din start ei își situează demersul în logica partidului, „reprezentând tot poporul”, iar anumite indicii sugerează chiar că ar putea fi vorba de membri de elită din nomenclatură. Dacă această ipoteză s-ar verifica, această scrisoare ar fi primul semn al unui freemant reformist în sânul PCR.

Acest text, adresat delegaților la cel de-al XIV-lea Congres al PCR care va avea loc la jumătatea lui noiembrie, la București, se prezintă ca un lung și minuțios rechizitoriu contra regimului. Într-un stil care s-a debarasat de limba de lemn, autorii denunță incompetența conducerii, penuria de alimente, distrugerea culturii etc. Pasajul cel mai stufoș este consacrat eșecului sistemului educativ, ceea ce dă de gândit că specialiștii din domeniu figurează printre autori.

Evocând noul curent politic, „Frontul Salvării Naționale” folosește un ton foarte gorbaciovian. El pledează pentru un „dialog autentic cu țara” și recurge la termeni în vogă: adevărul, dezbateră. Părerea sa despre bilanțul politic al „erei Ceaușescu” este nemilos. Se acuză „dezgustătorul și ex-

trem de penibilul cult al personalității”, concentrarea puterii în mâinile unei singure familii, catastrofa politicii externe etc. Ca un ultim afront la adresa genului din Carpați, semnatarii reclamă reconsiderarea „planului de sistematizare rurală”.

În partea cea mai surprinzătoare a scrisorii lor, autorii iau apărarea opozițiilor sau a altor „eretici” care au îndrăznit să critice deschis regimul Ceaușescu și dintre care, majoritatea se află în domiciliu forțat: comunistul Constantin Părulescu (care s-a revoltat în timpul celui de-al XI-lea Congres), șase foști conducători din PCR, poezii Mircea Dinescu și Dan Deșliu și profesoara de franceză de la Cluj, Doina Cornea, apreciată drept „o femeie curajoasă și demnă, simbol al rezistenței românești împotriva dicatoriei”.

Există cu adevărat acest grup reformist? Și, în acest caz, câtă influență are el? Una redusă, e foarte probabil, dacă avem în vedere că acești comuniști au găsit doar acest mijloc pentru a se exprima. Este plauzibil, de altfel, ca membrii ai partidului să aibă o viziune atât de pesimistă. În schimb, este mult mai surprinzător că ei scriu în termeni atât de puțin ortodocși.

Deocamdată, singura izbucnire înregistrată în sânul partidului aparținând celor șase foști conducători, autori ai unei scrisori deschise făcute publice în martie. Dar cei „șase” aveau o argumentație destul de slabă, de neputință un guvern, incapabil să rezolve chestiuni vitale precum încălzirea, curentul electric, mijloacele de transport în comun și alimentația”. Și făceau acest lucru într-un stil destul de datat: „Să se salveze ideea de socialism pentru care au luptat”. „Frontul Salvării Naționale” ar demonstra, însă, că noul mod de gândire s-a infiltrat în rândurile partidului român și că ar putea amenința, pe termen lung, stabilitatea familiei Ceaușescu.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, Secția română (Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU)

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

ONU a publicat raportul despre drepturile omului, realizat de Mazilu

La 18 august 1989, Subcomisia ONU pentru Prevenirea Discriminării și pentru Protecția Minorităților a publicat Raportul despre drepturile omului și despre atitudinea tinerilor, raport scris de expertul român Dumitru Mazilu. Subcomisia este parte a Comisiei ONU pentru Drepturile Omului, care, la rândul său, ține de Consiliul Social și Economic ONU. Raportul a fost însoțit de o anexă în care Mazilu trasa situația României în termeni specifici. Principalul document mai include o critică severă a realităților românești. Inițial, raportul a fost solicitat de subcomisie în 1985 și încercările autorităților române de a îl împiedica pe Mazilu să își predea raportul au culminat cu dezbateri și cu proteste la cea de-a 40-a sesiune a subcomisiei, în 1988. Totuși, prezentarea raportului fusese amânată până în 1989 din cauza unei „crize financiare”.

Cum Mazilu nu a reușit să predea raportul la termenul deja amănat, discuția a fost lăsată pentru cea de-a 40-a sesiune. Între timp, Mazilu l-a informat pe Perez de Cuellar că autoritățile române nu îi permit să ajungă la Geneva pentru a-și preda raportul. Scrisorile în care Mazilu vorbește despre modul în care este persecutat au ajuns, totuși, în Vest, și, prin urmare, ONU a refuzat să accepte explicațiile oficialităților române cum că raportul ar fi bolnav și deci incapabil să meargă la Geneva.

Prin urmare, cazul lui Mazilu a ajuns la Curtea Internațională de Justiție de la Haga, căreia ONU i-a cerut să vegheze ca Mazilu să se bucure de imunitate diplomatică și de privilegii atâta vreme cât este raportor special. Acest lucru explică – aparent, decizia ONU de a publica un raport conținând un limbaj neobișnuit de critic în comparație cu standardele ONU. ONU nu a dezvăluit cum a reușit Mazilu, în ciuda permanentelor hărțuiri, să își trimită raportul.

Te supui sau mori

Într-o scrisoare separată, scrisă de mână, în engleză, Mazilu a furnizat alte detalii cu privire la persecutarea sa. Aceasta a început după refuzul său de a se supune instrucțiunilor de a înceta să mai scrie raportul. „Consider că e de datoră mea”, a scris Mazilu, „să vă informez că din 1986 sunt captiv, trăiesc sub o teroare fără precedent, iar viața soției mele și a fiului meu sunt în pericol”. Mazilu a spus că autoritățile „au luat orice măsură posibilă pentru a mă opri din redactarea și expedierea acestui raport”. El a adăugat că a trăit „ca un ostac în propria mea țară”, că i-a fost luat pașaportul, iar telefonul i-a fost tăiat, iar accesul la Centrul de Informare ONU de la București i-a fost „blocat de polițiști și mașini de poliție”. El și familia lui au fost urmăriți de „mai mult de 30 de polițiști zi și noapte”, iar hărțuirea a devenit „și mai agresivă” după discutarea, anul trecut, a cazului său la subcomisia ONU și după adoptarea de subcomisie a unei rezoluții cu privire la raportul său. Mazilu a spus că polițiștii care l-au urmărit l-au amenințat

că îl va omori și a „afirmat că are aprobarea conducătorilor lor” de a face acest lucru, „cât de curând posibil”. Mai mult, a primit scrisori de amenințare care îl sfătuiau să „asculte ori altfel vei muri”. „Ipocrizia, a mărturisit Mazilu, a devenit formula punitivă de guvernare în țări precum România.” „Autoritățile din aceste țări, a spus el, își mint constant poporul și tentativele de a demasca impostorii sunt înăbușite cu o violență și o brutalitate care sunt greu de descris. Tinerii din România, a adăugat el, condamnă vehement aceste deprinderi și cer garanții că nu se vor mai repeta.”

Mazilu a spus că tinerii români se întreabă cum, într-o țară în care „civilizația a atins culmi de neimaginat, un întreg popor să poată fi terorizat”, în timp ce „tiraniile criminale” sunt glorificate, „printr-un cult de o vulgaritate degustătoare”. Ei vor să știe cum de societatea poate „permite cătorva tirani să își exproprieze pe propriul popor... să le transforme casele în moloz... să le distrugă viațele... să le zdrobească personalitățile”. Mai mult, tânără generație vrea să știe „Cum a fost posibil să se ajungă în situația ca o persoană să fie lipsită de dreptul la hrană, la încălzirea casei în iernile aprige în care bătrânilor și copiilor li se neagă chiar și dreptul de a supraviețui. Nici măcar într-o lume de coșmar nu pare posibil să se audă despre lucrurile care se întâmplă în România de astăzi – copiii nou-născuți nu pot fi înregistrați în primele trei sau patru săptămâni (pentru a reduce rata oficială a mortalității infantile), iar bătrânilor li se refuză asistența în caz de nevoie, dacă au ajuns la vârsta de 60 de ani...”

Adevărul nu mai poate fi negat, a spus Mazilu, și a mers până la a demonstra că actuala conducere a țării este de vină pentru situația prezentă. România a plonjat în plin „dezastru economic” din cauza politicii „dictatorilor” și „tiraniilor”. „Într-o societate modernă, în care știința și tehnologia au atins un nivel atât de ridicat, este de neimaginat că un individ, care a reușit să ajungă în vârful ierarhiei sociale poate să dicteze înființarea de mari unități economice, să le fixeze parametri de operare, să le traseze un program de activitate fără să aibă cea mai mică specializare în economie. Oricare persoană rațională înțelege că acesta este un act de nebunie. Numai prin dictat economic a fost posibil să se pună pe picioare întreprinderi petrochimice gigantice în România fără a li se asigura materia primă necesară și fără a ține cont de cererile pietei... În fiecare lună, Ministerul de Finanțe este forțat să scoată bani din piatră seacă pentru a prelungi agonia colosului economic care este alimentat cu prețul înfometării a milioane de oameni, doar pentru ca «geniul» tiranului care a dictat instalarea acestuia să nu fie pus sub semnul întrebării.”

Michael Shafir
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Shafir.
Document din „Arhiva 1989”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

O comisie moscovită a analizat „legile limbii”

În 1989, Mircea Snegur, președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al Republicii Socialiste Sovietice Moldovenești (RSSM), a participat la ședința unei comisii înființate de Kremlin, care a avizat favorabil legile limbii moldovenești recent adoptate. Prezentăm în continuare câteva pasaje, preluate din volumul de memorii „Labirintul destinului”, publicat de Snegur.

Cât privește activitatea comisiei Sovietului Suprem al URSS, concluziile ei au stat la baza unei hotărâri speciale, din 22 septembrie 1989, a Comisiei pentru politică națională și

relațiile dintre națiuni a sovietului naționalităților al sovietului suprem al URSS, la ședința căreia am participat împreună cu dl. C. Oboroc. Hotărârea se referea, în tmei, la necesitatea desfășurării pe larg a muncii de lămurire a prevederilor și a oportunităților Legii. „Cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSSM”. Atât Comisia, cât și Institutul Dreptului de Stat al Academiei de Științe a URSS nu au depistat careva încălcări ale procesului legislativ la aprobarea legii în cauză. Ni s-a cerut doar intensificarea activității de tălmăcire a prevederilor legii, precum

și crearea condițiilor necesare pentru funcționarea liberă și deplină a legilor despre limbi. Așadar, s-a dovedit că în Republica Moldova nimeni nu a avut de gând să limiteze drepturile vre unei minorități naționale, după cum eram învinuți. La una din ședințele din octombrie, Prezidiul Sovietului Suprem al republicii a adoptat o hotărâre specială privind îndeplinirea recomandărilor comisiei moscovite, ea având ca scop principal stabilizarea situației social-politice. Pentru mine, cel mai important fragment din textul documentului adoptat a fost următorul: „Ținând cont de faptul că,

în procesul elaborării, discutării și adoptării Legii (despre funcționarea limbilor, n.n.), n-au fost comise încălcări serioase, care ar leza drepturile constituționale ale cetățenilor RSSM din careva considerente, inclusiv în dependență de apartenența națională, și, prin urmare, nu sunt temeiuri pentru a suprima sau a intrerupe acțiunea Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSSM – să manifeste perseverență, consecvență și tact în realizarea prevederilor legilor în toate sferele vieții, să intensifice controlul asupra aplicării lor în cunoștință de cauză și la timp, nead-

mițând lezarea drepturilor și intereselor naționalităților și grupurilor etnice care locuiesc în republică”. Aceste sarcini se puneau în seama sovietelor raionale și orașenești, ministerele, comitetelor de stat și departamentelor. Dar nu asta importa. Principalul era că oamenii străini s-au lămurit, au apreciat corect situația, nu au constatat încălcări. „Ai noștri” însă continuau să pălăvrăgească, pretutindeni, despre încălcarea drepturilor omului.

Mircea Snegur, Labirintul destinului. Memorii, Volumul I, Chișinău, Fundația „Draghitea”, 2007, p. 614-615

amintiri

NOTAȚII ÎN AGENDA DUMNEAVOASTRĂ

unitățile care aparțin de OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM TIMIȘ :

- „TIMIȘOARA” – numele unui elegant hotel prevăzut cu restaurant, bar de zi și snack-bar
- Hotelul „BANATUL”
- „PADUREA VERDE” – un foarte atractiv popas turistic
- TIMIȘ – numele unui hotel din Lugoj, dar și al unui ospitalier han turistic.

În unitățile sale, C.J.T. TIMIȘ oferă cazare în camere confortabile și se pot servi preparate culinare pe cît de variate, pe aît de gustoase.

Marină

ORIZONTAL: 1) Tine direcția navei. 2) Cablu care leagă o ambarcație de țărm – Pânze de corabie. 3) Știința navigației – Elev marinar. 4) Ultima maree – A pluti. 5) Localitate în Norvegia – Mai mare pe mare. 6) Incepe croazieră! – Cupru (simb.). – Cale! 7) A sta-bili – La hublou! 8) Localitate în Cehoslovacia – Întindere pe apă sărată. 9) Paludism - 10) Veche corabie cu

pânze (pl.).
VERTICAL: 1) Deschizătură în puntea navei. 2) Întreprindere pentru mecanizarea agriculturii (siglă) Vârtej. 3) Mișcare oscilatorie a apelor – Teluriu (simb.). 4) Plasă de prins pește – Mare liniștită. 5) Pitic – Metal prețios – În navă! 6) Râu în URSS – Ambarcații sportive. 7) Secol – Fluviu în Africa – Mice pește marin. 8) Nave care duc alte nave. 9) Numele a două ostroave du-nărene – Isovere de apă termală. 10) Perie dințată – Omăt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: UTE, IMEL, AIM

Informația Bucureștiului, 1989